EHL-İ BEYT

Ehl-i Beyt Kavramı:

- Ehl-i Beyt, bir evde yaşayan aile fertleri demektir.
- Hz. Peygamber 'in ev halkı.
- İslâm fıkıh terminolojisinde bir terim olarak Hz. Peygamber 'in hısımlarından kendilerine zekât verilmesi yasaklanan aile fertlerinin tamamını ifade etmek için kullanılmıştır.
- Bu anlamda ehl-i beyt; Hz. Peygamber ve ailesi, Cafer, Âkil, Abbas ve aileleridir. Hz. Peygamber'in ailesi, eşleri ve çocuklarıyla Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hüseyin'dir.

Ehl-i Beytin Değeri:

- اَلنَّبِيُّ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَى أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

- ***Peygamber, müminlere kendi nefislerinden önce gelir. O'nun hanımları da onların analarıdır. Akraba da Allah'ın kitabında birbirlerine, diğer müminlerden ve muhacirlerden daha yakındırlar. Ancak dostlarınıza bir maruf (uygun bir vasiyet) yapmanız müstesnâdır. Bu, kitapta yazılıdır.***[1]

---

[1] Ahzab, 33/6.

- وَقَرْنَ فِى بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُولَى وَاَقِمْنَ الصَّلوةَ وَآتِينَ الزَّكَوةَ وَاَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ اِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

- ***"(Ey Peygamber hanımları), evlerinizde oturun; eski câhiliyedeki gibi açılıp saçılmayın; namazı kılın, zekâtı verin; Allah'a ve Peygamber'e itâat edin. Ey Peygamber'in ev halkı, Allah sizden kusuru giderip sizi tertemiz yapmak ister"[2]***

---

[2] Ahzab, 33/33.

- Rasulullah buyurdular ki:
- إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِ لَنْ تَضِلُّوا بَعْدِي أَحَدُهُمَا أَعْظَمُ مِنَ الْآخَرِ
- *"Size, uyduğunuz takdirde benden sonra asla sapıtmayacağınız iki şey bırakıyorum. Bunlardan biri diğerinden daha büyüktür.*
- كِتَابُ اللَّهِ حَبْلٌ مَمْدُودٌ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ.
- *Bu, Allah'ın Kitabı'dır. Semâdan arza uzatılmış bir ip durumundadır.*
- وَعِتْرَتِي أَهْلُ بَيْتِي، وَلَنْ يَتَفَرَّقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ فَانْظُرُوا كَيْفَ تَخْلُفُونِي فِيهِمَا

- *(Diğeri de) kendi neslim, Ehl-i Beytim'dir. Bu iki şey, cennette Kevser havuzunun başında bana gelip (hakkınızda bilgi verinceye kadar) birbirlerinden ayrılmayacaklardır. Öyleyse bunlar hakkında, ardımdan bana nasıl bir halef olacağınızı siz düşünün"*[3]

[3] Tirmizi, İbn Hanbel.

- Rasulullah buyurdu ki:

- أَمَّا بَعْدُ، أَلَا أَيُّهَا النَّاسُ فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ يُوشِكُ أَنْ يَأْتِيَ رَسُولُ رَبِّي فَأُجِيبَ، وَأَنَا تَارِكٌ فِيكُمْ ثَقَلَيْنِ: أَوَّلُهُمَا كِتَابُ اللهِ فِيهِ الْهُدَى وَالنُّورُ فَخُذُوا بِكِتَابِ اللهِ، وَاسْتَمْسِكُوا بِهِ...

- *Ey insanlar, bilesiniz ki: Ben bir beşerim. Rabbim'in elçisinin (Azrail) gelmesi ve davetine icabet etmem zamanı yakındır. Ben size iki kıymetli şey bırakıyorum: Birincisi Kitabullah'tır, içerisi nur ve hidâyet doludur. Allah'ın Kitabı'nı alın ve ona dört elle sarılın…*

- " فَحَثَّ عَلَى كِتَابِ اللهِ وَرَغَّبَ فِيهِ، ثُمَّ قَالَ: وَأَهْلُ بَيْتِي أُذَكِّرُكُمُ اللهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي، أُذَكِّرُكُمُ اللهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي، أُذَكِّرُكُمُ اللهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي

- -Rasûlullah Kur'ân-ı Kerîm'e birçok teşviklerde bulunduktan sonra devamla dedi ki: *"Ehl-i beytim hakkında size Allah'ı hatırlatıyorum. Ehl-i beytim hakkında size Allah'ı hatırlatıyorum. Ehl-i beytim hakkında size Allah'ı hatırlatıyorum..."*[4]

[4] Müslim.

- Rasulullah, Hayber günü buyurdular ki:
- **لَأُعْطِيَنَّ الرَّايَةَ غَدًا رَجُلًا يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيُحِبُّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ.**
- *Yarın sancağı öyle bir kimseye vereceğim ki, O, Allah'ı ve Rasûlünü sever, Allah ve Rasûlü de onu sever.*
- **قَالَ: فَتَطَاوَلَ النَّاسُ لَهَا فقَالَ:**
- "Bu söz üzerine insanlar sancağı almak için ona uzandılar."
- Hz. Peygamber:
- **اُدْعُوا لِى عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ.**
- "Bana Ali’yi çağırın!" buyurdular.
- **فَأُتِيَ بِهِ أَرْمَدَ. فَبَصَقَ فِي عَيْنَيْهِ، وَدَفَعَ إِلَيْهِ الرَّايَةَ فَفَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ.**
- Ali getirildi ama gözlerinden rahatsız idi. Hemen gözlerine tükürdü ve sancağı ona verdi. Allah Teala onun eliyle fethi müyesser kıldı."

- Ravi devamla der ki:
- قَالَ: وَلَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ (تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ) دَعَا رَسُولُ اللَّهِ عَلِيًّا وَفَاطِمَةَ وَحَسَنًا وَحُسَيْنًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ. فَقَالَ: اَللَّهُمَّ هَؤُلَاءِ أَهْلِي.
- Al-i İmran 61. ayeti indiği zaman "Gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı çağıralım..." (Al-i İmran 61) Rasulullah hemen Ali'yi, Fatıma'yı, Hasan ve Hüseyin'i çağırdı ve:
- *"Allahım, bunlar benim ailemdir"* buyurdu.[5]

[5] Müslim, Tirmizi.

- İslâm tarihinde Hz. Hasan neslinden gelenlere “şerif”, Hz. Hüseyin soyundan gelenlere “seyyid” adı verilmiş, kendilerine hürmet ve muhabbet göstermek Hz. Peygamber’i sevmenin bir tezahürü kabul edilmiş, halk arasında tanınmaları için farklı kıyafetlerle dolaşmaları sağlanmıştır.
- İsimleri, şecereleri ve ahlâkî durumlarını tespit eden teşkilâtlar kurulmuş, sadaka almaları haram kılındığı için kendilerine beytü’l-mâlden tahsisat bağlanmıştır.
- Bunun yanı sıra menfaat elde etmek amacıyla Peygamber soyundan geldiklerini iddia eden yalancılar cezalandırılmıştır.

Ehl-i Beyti Sevmek

- Rasulullah buyurdular ki:
- أَحِبُّوا اللَّهَ لِمَا يَغْذُوكُمْ بِهِ مِنْ نِعَمِهِ، وَأَحِبُّونِي لِحُبِّ اللَّهِ. وَأَحِبُّوا أَهْلَ بَيْتِي لِحُبِّي.
- *"Nimetleriyle sizi beslediği için Allah'ı sevin. Beni de Allah sevgisi için sevin. Ehl-i Beytimi de benim sevgim için sevin."*[6]

---

[6] Tirmizi.

- Hz. Ebubekir, Hz. Ali'ye şöyle demiştir:
- “Vallahi Allah Elçisinin akrabasını ziyaret etmeyi, kendi akrabamı ziyaret etmekten daha çok severim!”

- Hz. Ömer'in de Abbâs'a şöyle dediği rivayet edilmiştir:
- “Vallahi sen Müslüman olduğun gün o kadar sevinmiştim ki babam Hattâb Müslüman olsaydı o kadar sevinmezdim. Çünkü Rasulullah, senin Müslüman olmanı, Hattâb'ın Müslüman olmasından daha çok ister”

Ehl-i Beyt’in Kapsamı:

- Hz. Peygamber’in Ehl-i beyt’ine kimlerin dahil olduğu meselesinde farklı görüşler mevcuttur.
- Bazı rivayetlere göre Resûl-i Ekrem, Zeyneb ile evlendiği gün başta Âişe olmak üzere bütün hanımlarının odalarını dolaşmış, her birine, *“Allah’ın selâmı üzerinize olsun ey Ehl-i beyt!”* diye hitap etmiş ve onların Ehl-i beyt’in asıl mensupları olduğunu vurgulamıştır.[7]
- Diğer bir görüşe göre; Hz. Peygamber, Ümmü Seleme'nin evinde iken, Ahzab Suresinin 33. ayeti nazil olmuştur. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz Hz. Ali'yi, Fatıma'yı, Hasan ve Hüseyin'i abasının altına alarak şöyle dua etmiştir:

---

[7] Buhari, Tefsir, 33/8.

- اَللَّهُمَّ هَؤُلَاءِ أَهْلُ بَيْتِي فَأَذْهِبْ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهِّرْهُمْ تَطْهِيرًا

- *"Allah'ım, benim Ehl-i Beytim bunlardır. Bunların kusurlarını gider, kendilerini tertemiz yap!"*

- Bunun üzerine Ümmü Seleme kendisinin Ehl-i beyt'ten olup olmadığını sormuş, Hz. Peygamber ona, *"Sen zaten kendi yerindesin, sen hayır üzeresin"* şeklinde cevap vermiştir.[8]

- Diğer bir telakkiye göre sadaka almaları haram kılınan Ebû Tâlib, Ca'fer ve Abbas'ın ailesine mensup olanlar yanında Abdullah b. Mes'ûd ile Selmân-ı Fârisî gibi sâhabîler de Ehl-i beyt'e dahildir.[9]

---

[8] Tirmizi.

[9] Buhari, Fezailu'l-Ashab, 27; Müslim, Fezailu's-Sahabe, 37; Tirmizi, Zekat, 25.

İman Olmadıkça Ehl-i Beyt Olunmaz

- **Nuh (a.s)'ın Oğlu Ehl-i Beytten Sayılmadı**
- **وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِى مِنْ اَهْلِى وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ**
- ***(Oğlunun tufanda boğulması üzerine) "Nuh Rabbine niyaz edip dedi ki: "Ey Rabbim! Oğlum benim ehlimdendi senin vaadin de elbette haktır ve gerçektir. Ve sen hakimler hakimisin."***
- **قَالَ يَا نُوحُ اِنَّهُ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ اِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْئَلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ اِنِّى اَعِظُكَ اَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ**

- ***Allah: "Ey Nuh! O kesinlikle senin ehlin (âilen)'den değildir. Çünkü o salih olmayan bir amelin sahibidir. Hakkında bilgin olmayan bir şeyi benden isteme! Ben, seni, cahillerden olmaktan sakındırırım."***[10]

[10] Hud, 11/45-46.

- **Lut'un Karısı da Ehl-i Sayılmadı:**

- **فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَهْلَهُ اِلَّا امْرَاَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ**

- ***"Bunun üzerine onu ve ailesini kurtardık. Yalnız karısı müstesna; onun geride (azaba uğrayanların içinde) kalmasını takdir ettik"*[11]**

---

[11] Neml, 27/57.

Ehl-i Beyt Hakkındaki Yanlış Düşünceler

- İslam toplumları içerisinde ortaya çıkan bazı aşırı fırkaların (Rafizi, Galiyye, İsmailiyye, Batınıyye gibi) şeriat edebine aykırı görüşleri, "Ehl-i Beyt"in doğru anlaşılmasını engellemiştir. Örneğin; Rafiziler Hz. Ali'nin öldükten sonra tekrar dünyaya gönderileceği veya hala yaşadığı, Hz. Ali'de ilahi bir özellik olduğu, gök gürültüsünün Hz. Ali'nin sesi, şimşeğin de Ali'nin kamçısı olduğuna dair bazı görüşlerine rastlamak mümkündür.
- Hatta Hz. Peygamberden sonra Hz. Ali'nin gönderileceğine dair uydurma rivayetlere bile rastlanabilmektedir. Pek tabiidir ki, bu görüşler ilmi dayanaktan yoksundur ve İslami düşünce ile bağdaştırılamaz. İslamiyet karşıtı grupların İslam dininin özünü bozmak maksadıyla böyle düşünceler ürettiğini düşünenlerin sayısı da oldukça fazladır.

Rasulullah'ın Nesli

- Efendimizin kızlı erkekli çocukları olmasına karşın, uzun süre yaşamamışlardır. Özellikle erkek çocukları, daha Peygamberimizin sağlığında evlenmeden çocuk yaşta vefat ettiler. Kızlarından da sadece Hz. Fatıma, Efendimiz'den sonraya kaldı ve kısa bir süre sonra o da vefat etti. Rahmet Peygamberinin nesli, kızı Hz. Fatıma ve Hz. Ali'nin evliliklerinden olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'den devam etmiştir .
- Erkek çocuklarının uzun süre yaşamayıp, neslinin kız çocuğundan devamında hikmetler vardır. Misal olması açısından; şayet geride erkek çocukları kalsa idi, onlar Peygamber olamayacaklarına göre, İslam toplumunun sevk ve idaresinde imamet ve riyasete (dini ve siyasi liderliğe) en ehliyetli, nesep yönünden en layık onlar görülecekti.

- Bu da bir zaman sonra
- ***Allah katında en üstün olanınız, en takva olanınızdır.”***(Hucurat/13
- ***Allah, size emaneti ehline vermenizi emrediyor.”*** (Nisa/58) gibi ayetlerde ifadesini bulan Muhammedî nübüvvete aykırı olacaktı. Onların sürekli konumlarını muhafazaları da ümmet içinde fitneye açık bir sebep olurdu .